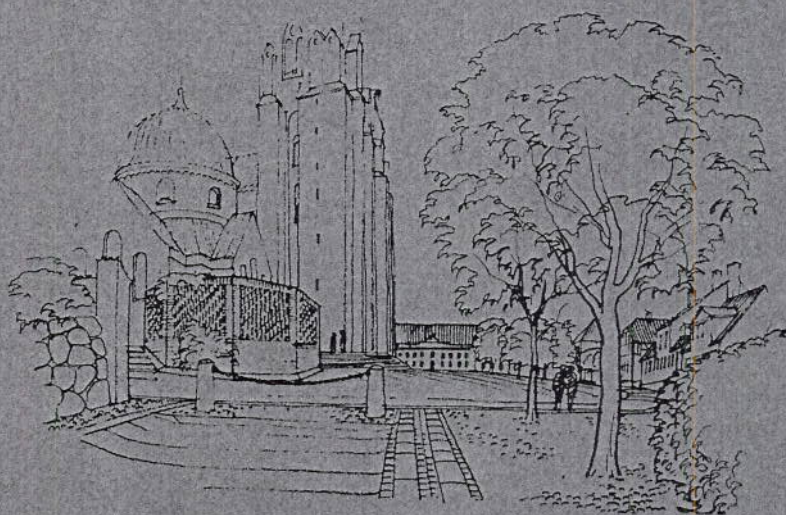

ÅRSSKRIFT
FOR
ROSKILDENSER-SAMFUNDET

NR. 66 - OKTOBER - 1984

roars kilde

BOARS KILDE

ÅRSSKRIFT FOR ROSKILDENSER-SAMFUNDET

Nr. 66 - OKTOBER - 1984

Generalforsamlingen

Lørdag den 3. november 1984

Kl. 16.30: GENERALFORSAMLING på Roskilde Katedralskole, Holbækvej 59, Roskilde.

Dagsorden:

1. Beretning.
2. Regnskab.
3. Lånesager.
4. Fastsættelse af kontingent 1985/86.
5. Valg til bestyrelsen.
6. Valg til revisor.
7. Eventuelt.

Kl. 18.00: JUBILAR- og ÅRSFEST på Roskilde Katedralskole, Holbækvej 59, Roskilde.

Der serveres moseand samt parfait,

dertil ½ fl. rød/hvidvin, 2 glas hedvin samt kaffe.

Prisen pr. kuvert og for deltagelse i festen andrager kr. 250,-, *der opkræves ved middagen* (må ikke sendes pr. post).

Derefter dans, indledt med polonaise.

Kun adgang for medlemmer. Foreslå klassekammeraterne, at de også deltager.

Påklædning: Smoking eller mørkt tøj.

Tilmelding senest 30. oktober 1984 til advokaterne Skou og Westergård, Hersegade 3, Roskilde, tlf. hverdage (ej lørdag) kl. 9-16 på tlf. (02) 35 23 00.

Til ballet, der begynder ca. kl. 21, er der gratis adgang for alle medlemmer.

NB! Medlemmer blandt jubilarerne, der har modtaget særlig indbydelse, bedes af hensyn til bordplanen tilmelde sig på det fremsendte kort.

Betal venligst kontingentet for 1984/85 straks på vedlagte indbetalingskort.

Med venlig hilsen
BESTYRELSEN

Fra min skoletid

Den danske gymnasieskole har ændret sig overordentlig meget siden besættelsestiden. Mange mener, at forandringen er til det bedre. Det er mit indtryk, at de, der mener sådan, ikke har kendt gymnasiet i fyrrerne eller ikke kender gymnasiet i dag.

I fyrrerne havde eleverne ikke medindflydelse, der var ikke elevråd og samarbejdsudvalg. Der var rygeforbud, og alle skulle ud i skolegården hvert frikvarter. Man kunne risikere anmærkninger og eftersidning, hvis man forsømte hjemmearbejdet. Man havde at være på sin plads og rejse sig pænt op, når læreren trådte ind i klassen. Man havde ikke fri om lørdagen, man fik hyppigere karakterbog med hjem, og karakterbogen skulle underskrives af en af forældrene. Eksamensvilkårene var meget skrappere end nu.

Det mærkelige er, at eleverne dengang som helhed var betydelig mere glade for deres skole, end de er det nu. Det gik så vidt, at man på sidste skoledag kunne finde III g-piger opløst i tårer på grund af afskeden med skolen.

Kravene til eleverne var ikke mindre dengang - tværtimod, men de fleste af eleverne var til gengæld egnede til at honorere kravene. Naturligvis var der enkelte, der befandt sig skidt i systemet, men det var en sjældenhed, at nogen dumpede til eksamen.

Tilsyneladende var afstanden mellem elever og lærere større end i vore dage, hvor eleverne er dus med og på fornavn med deres lærere. Jeg vil vove den påstand, at relationen lærer elev dengang var mere intim end nutildags. Ved det første lærermøde, hvori jeg deltog, forklarede rektor Lauritsen, at en klasselærer skulle være som en fader eller moder for sin klasse. Det var jo svært at leve op til for mig, der da kun var 26 år, men læreren havde dengang delvis en forælderrolle - revselsesretten inclusive. Der kan jo være milde og strenge forældre

og lærere, men i alle tilfælde er der et bånd.

Som lærer ved Roskilde Katedralskole har jeg oplevet 5 rektorer, V. S. Lauritsen, Hakon Fogh, Gustav Tolderlund-Hansen, Henrik Lange og Jytte Hilden. Ikke to af dem ligner hinanden det bitterste.

I rektor Lauritsens tid var der små kikhuller i dørene til klasselokalerne. Man kunne opleve som lærer, at den festlige summen i klassen, mens eleverne sad og regnede, pludselig forstummede, efter at en af dem havde hvisket: »Rektor.« Så vidste man, at Lauritsen kastede et granskende blik ind gennem kikhullet.

Disse kikhuller var meget små. Det var måske netop derfor, at der undertiden stod skrevet under dem: Læn Dem ikke ud.

Rektor Lauritsen var elsket af sine egne elever og respekteret - for ikke at sige frygtet - af alle. Hans højre arm var invalideret, men han kunne slå nogle ordentlige lussinger med venstre hånd f.eks. til elever, der havde fået anmærkninger. Dengang var der anmærkningsprotokoller i alle klasser. Jeg mindes kun at have skrevet een anmærkning i min tid - nok delvis p. gr. a. at hver gang en anmærkning til en dreng kom på tale, så bad han så mindeligt, om han ikke nok kunne slippe med en på kassen.

Vasketøjet kunne være et problem for rektorfruerne. I rektor Foghs tid forargedes borgerskabet over, at fru Fogh hængte rektors underbukser og andet vasketøj til tørre i rektorboligens gård ud mod Domkirkepladsen. Fru Lauritsen var mere diskret, hun hængte vasketøj til tørre i rektors forkontor. Det kunne være ubehageligt, hvis man havde ærinde der.

Fru rektor Lauritsen var venlig og sød og altid smilende. Hun kunne måske forekomme lidt altmodisch - selv dengang for 40 år siden.

I realklassen var der i 1943 en ualmindelig fræk men samtidig meget charmerende fyr

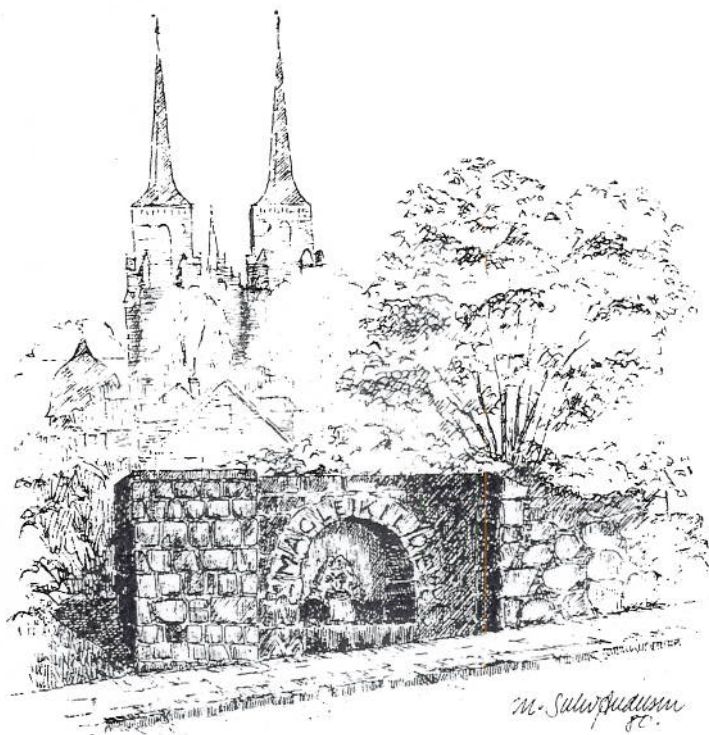
ved navn Flemming. Ved et skolebal - dengang deltog rektorparret og alle lærere i en sådan foreteelse - indgik Flemming et væddemål med nogle kammerater. Han væddede på, at han nok skulle kysse fru Rektor i løbet af aftenen. Flemming fortalte mig om væddemålet og senere om det heldige udfald. Da jeg dansede - sådan som alle unge lærere forventedes at gøre det - med fru Lauritsen, fik jeg historien fra den anden side: »Den høje pæne dreng fra realklassen, Flemming, han kom så sødt og spurgte, om han ikke nok måtte få lov at kysse selskabets skønneste dame - og så bød jeg ham min pande.«

Rektor Fogh kom som 60-årig i 1947 sejlene i sin båd, Viking, fra Kolding for at overtage rektorembedet ved Katedralskolen. Han virkede moderne ovenpå Lauritsen. I begyndelsen syntes en del elever, at kun Lauritsen var en rigtig rektor, men i løbet af nogle år blev Fogh kolossalt afholdt, og ved hans sidste translokation kvitterede hver eneste studine for eksamensbeviset ved at overrække Fogh en rose. Nogle af de ældre lærere forsonede sig aldrig rigtigt med Fogh, men de fleste satte stor pris på ham, og nogle blev hans svorne tilhængere og gode venner.

I rektor Foghs tid forsvandt lussingerne på skolen. Der var dog een lejlighed, hvor han selv uddelte en lussing. Det var i eksamens-tiden, i skolegården sad nogle elever og slikkede solskin på bænkene opad muren. Udenfor rektors kontor trak en fyr en cigaret op af lommen og tændte den. Der var jo rygforbud på skolen, og da rektor fra sit kontor opdagede formasteligheden, for han ud i skolegården og stak synderen en på kassen, mens denne stammede: »Jeg går slet ikke på skolen«.

Det var en gammel elev, der var på besøg for at indsnuse skoleatmosfæren.

Fogh var ikke den eneste, der kom ud for at forveksle gamle og nuværende elever. Den meget vidende, men let distraete museumsmand og historielærer, lektor Niels A. Christiansen mødte engang en fyr i toget til København, og da ansigtet forekom

ham bekendt, sagde han: »Nå, hvordan går det Dem nu?«

»Jamen,« sagde fyren. »De har mig i historie, jeg går i II g på skolen.«

Christiansen, der har megen humor og selvironi, har selv fortalt mig historien. Skolens ældre lærere var i udpræget grad gentlemen, og dette gjaldt især dr. Ahrnung, den lærde kender af Domkirken og den elskelige lærer i historie og latin. Det ville sikkert have undret Ahrnungs elever at se ham, når lærerkollegiet festede, hvad vi ofte gjorde. Han blev som dreng igen. Engang, da vi på en skovtur roede på søen i Herthadalen, sprang han under høje råb fra sin båd over i en anden, erobrede den ene åre og vendte triumferende tilbage til sin egen båd. Og ved arkitekt Møllers 25 års jubilæum som tegnelærer klatrede han højt til vejrs i Møllers pæretræ. I Hjemmeværnet, hvor flere af Katedralskolens lærere samt pedel Døssing var med, var Ahrnung en af de bedste skytter - ligeså god som Døssing.

Lektor Adler Lund kom hertil i 1941 fra Sønderborg. Han blev fordrevet fra Sønderborg på foranledning af den tyske gesandt, en mand med hans stærkt nationale sindelag og samtidig uhæmmede åbenmundethed blev en belastning i grænselan-

det. Også i Roskilde gjorde han sig bemærket, og han sad et par måneder i Roskilde Arrest p. gr. a. en tysk fjendtlig artikel. Det fortæltes, at han tog på skovture med sine elever i historie, og at han så om natten i skovens dyb lod dem sværge troskab til Danmark.

Noget sådant mærkede jeg ikke noget til, da jeg engang var med på en af hans ture med en realklasse. Derimod kom jeg til at mærke noget andet, nemlig at man på sådanne ture plejede at slås. Da vi stod på en mark ude i Lejre, sagde den før omtalte Flemming: »Nå, Adde, nu skal vi slås.« »Ja,« sagde Adler Lund, »kom bare an.« 4-5 drenge kastede sig over Adler Lund, lagde ham ned og satte sig til rette på hans mave. Her lå han og råbte: »Kom til hjælp, Jørgensen. Kom til hjælp.« Jeg havde ellers bestemt, at jeg ikke ville sætte min nyerhvervede lærerværdighed på spil, men en sådan appel kunne man ikke sidde overhørig. Jeg kastede mig ind i slaget, og ved samlede kræfter og hjælp fra et par piger lykkedes det os at jage drengene på flugt. En af de følgende dage fortalte Adler Lund om denne kamp på lærerværelset. Beretningen blev modtaget med isnende tavshed, indtil lektor Skov sagde: »Det skulle nødigt komme dertil, at man ikke tør bevæge sig ud på gangene mellem eleverne uden at have den stærke Jørgensen ved sin side.« Skov blev siden en af mine allerbedste venner i lærerkollegiet, men den bemærkning var ikke venlig ment.

Lektor - dengang adjunkt - Svend Johannsen var student fra Sønderborg, hvor han havde haft Adler Lund i gymnastik. Som i Roskilde var Adler Lund meget vellidt af sine elever, men samtidig en lærer, man gerne lavede grin med. Johannsen havde et par historier om Adler Lund bl.a. denne: Om sommeren roede Adler Lund ofte med gymnasiedrengene i gymnastiktimerne. Man marcherede taktfast med Adler Lund i spidsen - eet, to, eet, to - fra skolen til havnen og efter roningen tilbage igen på samme vis. Engang da man marcherede tilbage mod skolen gennem Sønderborgs

gader med Adler Lund i spidsen messende eet, to, eet, to, drejede drengene lige så stille til siden ind på et værtshus, mens Adler Lund til Sønderborg-borgeres forbløffelse alene marcherede i spidsen for en indbildt flok drenge hen ad gaden - eet, to, eet, to.

Ved befrielsen mødte Adler Lund op med hjelm, maskinpistol og frihedskæmperarmbindet - hans gladeste og stolteste dag. En anden af skolens ældre gymnastiklærere var løjtnant Valdemar Jensen. Om sommeren underviste han i svømning på badeanstalten ved havnen. Kredslægen, frk. Glud, sagde ganske vist, at vandet var sundhedsfarligt. Til gengæld udtalte politimester Sørensen, at han ofte badede fra badeanstalten, og det var han aldrig blevet syg af. Drengene fra Katedralskolen havde det i hvert fald dejligt dernede på sommerdage. Jeg selv gik ofte med i fritimer.

Da tipningen blev indført i Danmark, startede Valdemar Jensen, Svend Johansen og undertegnede lærernes tipsselskab. En del af lærerne indskød hver uge et mindre beløb, og efter grundige overvejelser udfyldte vi tre så en tipskupon. Lektor Skov døbte det tipsselskabet Svend, Knud og Valdemar. Vi opnåede aldrig mere end en tier. Som sagt festede lærerne ofte sammen. Ved disse lejligheder var lektor Sørensen den hyggelige toastmaster, og han havde tit leveret en sang. Hvis nogle skulle hyldes, var det Ahrnung, der gjorde det. Han havde altid hjertelige og smukke ord til megen glæde for dem, de blev rettet til.

Som leverandør af morsomme og vittige taler var Skov uforlignelig. Han var i besiddelse af en stiltfærdig hyggespredende humor og af stor slagfærdighed. Som eksempel kan jeg anføre en historie fra hans sidste år:

Skov havde lige fået kørekort og turde ikke køre ret hurtigt. En dag fik han en bil efter sig, der p. gr. a. sving på vejen og dobbeltstriber ikke kunne slippe forbi. Føreren af vognen dyttede og glimtede med lyset, men Skov fortsatte uanfægtet i sit sindige tempo. Endelig slap manden forbi. Han kørte

ind foran Skov og standsede, sprang ud og for ophidset hen til Skov og råbte: »Ved De, hvor længe jeg har kørt bil? I 20 år.« Skov råbte tilbage i samme tonefald: »Ved De, hvor længe jeg har kørt bil? I to uger.« Den blandt elever og kolleger meget afholdte lektor Werner underviste i tysk, men beherskede iøvrigt flere sprog. Han var en elskelig mand – undertiden noget distræt. Den 4. maj 1945 havde Werner besøg om aftenen. Man spillede bridge. Mens Werner sad over, gik han ind i en tilstødende stue og drejede op for radioen. Han fandt en station, og her hørte han befrielsesbudskabet. Han for ophidset tilbage til selskabet og rablede en masse af sig på et uforståeligt sprog. Han havde hørt den italienske radioudsendelse fra London og snakkede derfor italiensk.

Werner, der selv var gammel elev fra skolen, var meget virksom i Roskildenser-Samfundet – foreningen af gamle elever ved Roskilde Katedralskole. Han optrådte således i en række af de revuer og spex'er, som Roskildenser-Samfundet opførte dengang. Forfatteren var i reglen Lise Flindt Nielsen, den senere landskendte Lise Nørgaard, og sammen med bl.a. Bent Flensborg hørte hun altid til hovedaktørerne, så man vil forstå, at det var sjove forestillinger.

I en sådan revue annonceredes en præmiekonkurrence. Førstepræmien var en måneskinstur med adjunkt Christiansen, hvis det var en pige, der vandt, og en måneskinstur med adjunkt fru Lund, hvis det blev en dreng. Hertil mumlede Werner på sin karakteristiske facon: »Jeg forstod ikke rigtigt. Ham, der skulle på måneskinstur med fru Lund, havde han vundet eller tabt?«

Min bedste ven blandt kollegerne var Svend Johannsen. Vi rejste i mange år meget både sammen med elever og privat. I 1947, da det igen var blevet muligt for almindelige borgere at rejse til udlandet, tog vi gennem Sverige til Finland og det nordligste Norge. Men gymnasielærere var slet lønnede, vi måtte låne penge til turen,

men dengang var det ikke let at låne penge. Man skulle i hvert fald have en pålidelig kautionist. Derfor lånte jeg pengene, og Johannsen kautionerede.

Johannsen – af elever og efterhånden også af kolleger kaldt Jofar – interesserede sig meget for elevernes trivsel. Han tog initiativ til forskellige fritidsklubber, til lejrskole og præfeks-system. Han arrangerede bjergture om sommeren og skiture om vinteren. Sammen med Niels A. Christiansen arrangerede han i besættelsestiden arkæologiske udgravninger i sommerferien. Man udgravede en jættestue og nogle køkkenmøddinger.

Skolen havde to dygtige matematiklærere i Hans Kjær og Franz Jespersen. Kjær var kendt og frygtet for sit undertiden voldsomt opblussende temperament, men samtidig meget afholdt af eleverne for venlighed og retsindighed.

Jespersen kunne være meget sarkastisk, men var ellers godheden selv. Han lød navnet Jesper, og hans mange vittigheder og brandere fik navnet Jespritter. Et par eksempler kan vise standarden:

– »Tal højere, det skulle gerne være et hørespil og ikke et (h)viskestykke.«

– »Står det klart for alle – også for Kai? Ikke det – han må jo være Tågernes Kaj.«

– »Skriver du på bindet dreng? Du må jo være bindegal.«

Den mest originale af lærerne var dengang nok Rasch Hansen – kaldet Ras Peter. Desværre var han ofte syg i de år, jeg kendte ham, og han, der havde været skolens mest populære lærer, måtte opleve den tort, at elever klagede over hans undervisning. Desuden følte han sig forfulgt af en pernitengryagtig undervisningsinspektør.

Ras Peter havde en festlig replik. Engang ved et lærermøde sendte rektor Lauritsen en yngre lærer ned på sit kontor efter en protokol. Turen gik gennem lovsangssalen, hvor der var opstillet borde og bænke til terminsprøve. Læreren, der var meget lille af vækst, ilede tjenstivrigt af sted, og lidt efter lød et brag inde fra salen. »Hvad var det?« udbrød Lauritsen. »Åh, det var nok

H., der rendte panden mod en bænk,« sagde Rasch Hansen.

Rasch Hansen blev som lærer på skolen afløst af frk. Gyrithe Jensen. Hun var varmhjertet og ilter. Elevernes gode ven, men ofte i strid med kolleger. Hun levede meget spartansk, og trods stor godgørenhed sparede hun en stor del af sin løn op. Hun havde været medlem af Frelsens Hær, og i fremrykket alder tog hun et par år som lærer til Afrika. I sine første år ved skolen kom hun ikke godt ud af det med mange af sine kolleger, og hun og rektor Lauritsen stod ikke på god fod. Hun holdt absolut ikke sine meninger for sig selv og havde ofte hidsige disputer f.eks. med Gunnar Skov.

Til Skovs 50-års fødselsdag sang selskabet en sang: For Skov der skal vær' gilde - (melodien kan man gætte). Et af versene lød:

På skolen er Gyrithe
et slemt irritament,
og Skov kan ikke li' det
med så'n et temp'rament.
Hun skælder, så man håber,
man andre steder var,
men som til Skov man råber,
man får jo også svar.

Frk. Jensen mente, at det var hendes opgave at sørge for, at hendes elever til eksamen fik de højest opnåelige karakterer (i modsætning til de fleste af os andre, der mente, man skulle tilstræbe de mest rimelige og dækkende karakterer). Hun havde en speciel eksaminationsform, der skridt for skridt førte frem til den rigtige konklusion.

Lektor Jespersen udtrykte det engang således: »Frk. Jensen kan gå ud på gaden og hente en tilfældig fyr ind og eksaminere ham til et mg i matematik til studentereksamen.«

Efterhånden som årene gik, blev frk. Jensen mere og mere accepteret - ja afholdt - af sine kolleger. Hun holdt aldrig op med iltert at fremføre ofte kontroversielle synspunkter, men man respekterede hende for den varmhjertethed og ildhu, der lå bag. Af andre, som jeg husker med stor glæde, er Emmy Moes (senere Olsen), der i begyn-

delsen af 40'erne var en forgudet sanglærerinde. Der var den moderlige og søde fru E. Andersen og den kønne og kvikke Ingrid Løkkegaard (senere Guhle).

Ved en fest holdt en af lærerne tale for damerne. Han havde en slags staccatofacon med pauser mellem sætningerne. I løbet af talen sagde han: »Det køn, som jeg repræsenterer -« (pause). Netop i denne pause lød det klart og sødt fra fru Guhle: »Så smukt.«

I disse spredte erindringsglimt er skolens elever ikke kommet meget med. Det er jo dog ellers relationerne til dem, der er det vigtigste for en lærer.

Eleverne dengang var gennemgående de morsomste og hyggeligste, jeg har haft i mere end 40 års lærervirke. (Det er muligt, det er noget jeg synes, fordi jeg dengang var så ung). De var ikke altid lette at have med at gøre, og de lavede tit grin med en, når chancen bød sig. Der var f.eks. Bjarne, der i fysiktimen uset byttede om på ledningerne, således at det forsøg, jeg havde forberedt i frikvarteret, mislykkedes, og en rum tid gik med at finde fejlen. Der var Bente, der fik en vikar på skolen til at græde ved at snuppe nogle blyanter fra hans brystlomme og knække dem samtidig med, at hun sagde: »Sikke nogen fine blyanter, De har.« Der var Bodil, der i 2. mellem syede ærmerne på min frakke sammen, og som i 4. mellem friede til mig på skuddagen. Der var den før nævnte Flemming og mange, mange flere, som jeg altid vil bevare i taknemmelig erindring.

Knud Whitta Jørgensen.

Roskilde Katedralskole 1903-1909

I vinteren 1983/84 holdt jeg for FOF en foredragsserie over dansk historie, spændende fra 1848-1945. Da jeg i mit 4. foredrag var nået frem til systemskiftet 1901, skrev jeg til Direktoratet for Gymnasieskolerne og bad om statistisk materiale, der nærmere kunne belyse den vigtige skolelov af 1903, og min kollega Elsebeth Brander var venlig at sende mig et ganske fyldigt materiale. Da denne periode 1903-1909 nok står noget uklart for de fleste medlemmer af Roskildenser-Samfundet, offentliggør jeg disse betragtninger for en videre kreds.

Skoleloven om den højere Almenskole af 1903, vel den bedste skolelov, Danmark har haft, stod stort set uændret indtil 1958. Lovens væsentlige nye indhold var oprettelsen af mellemskolen og indførelse af den nysproglige studentereksamen. Det betydningsfulde var imidlertid, at hele skolevæsenet blev knyttet sammen lige fra første klasse og frem til studentereksamen og tilskyndede kommunerne til at oprette realskoler. Realeksamen blev meget populær blandt de unge, der søgte ind i erhvervslevet og i etaterne for at opnå en betrygget funktionærstilling, og derfor er denne eksamen også af nogle blevet kaldt den lavere middelstands embedseksamen. Staten havde i stigende grad brug for tjenestemænd, der havde en teoretisk uddannelse ud over folkeskolen uden derfor at være akademikere. Den gamle lærde skole med hovedvægten lagt på de klassiske fag latin og græsk blev knyttet til den nye mellemskole. Tidligere begyndte man i latinskolen som 12-årig, nu tog den specielle undervisning til studentereksamen først sin begyndelse efter mellemskoleeksamen. Indførelse af den nysproglige retning gjorde gymnasieskolen mere nutidig, den klassiske gren gled næsten ud, men man indførte faget oldtidskundskab for ikke at klippe tråden over til den klassiske dannelse, og i faget underviser man stadig i klassisk litteratur:

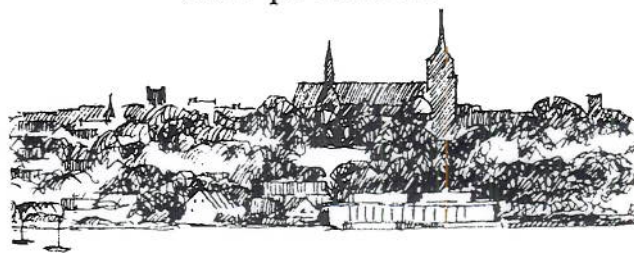
Homer, de store tragediedigtere, Platon og klassisk kunst.

Af lærde skoler og kursus fandtes ialt 43 i 1903 med et samlet elevtal på 4497 af en befolkning på 2,6 mill. indbyggere. Roskilde Katedralskole havde i 1903 164 elever, hvoraf kun de 10 piger, og RKS dimitterede 6 studenter, hvoraf 1 fik udmærkelse. Lærerkollegiet talte 16 medlemmer med rektor Hauch som leder, og blandt disse lærere genkender jeg 5, nemlig C. C. Christensen, Heuer, Schönau, Petersen og Rathsach, som endnu var virksomme, da jeg blev student i 1931. Landet som helhed havde 398 studenter, hvoraf de 31 fik udmærkelse, deriblandt Niels Bohr fra Gammelholm Latin- og Realskole.

Jeg springer så frem til året 1909, og jeg holder mig først og fremmest til tallene fra min gamle skole: i mellemskolen gik der 121, hvoraf de 29 var piger, i realklassen 16 med halvdelen af hvert køn, i gymnasiet 64, heraf 12 piger og med et studentertal på 21, heraf 5 piger. Det var en mærkbar fremgang fra 1906-årgangens 6 studenter med 1 pige. Af det samlede elevtal på 201 elever var de 49 piger, en kønsdiskriminering af dimensioner. Af nytilkomne af mine gamle lærere må nævnes Ingerslev, Morthorst og frk. Schiøtz.

Sammenligner vi det samlede studentertal for dette år med bestående realeksamener, falder tallene sådan ud for landet som helhed: 686 studenter mod 1541 realister, hvoraf de godt 2/3 kom fra de egentlige realskoler. Som slutvignet skal tallene fra 1984 stå med et samlet elevtal på 720 og med et forventet antal HF'er 73 og studenter 182.

A. Byberg,
lærer på RKS fra 1948-1977.

Tale til årets HF'ere og studenter 1984

I den sang vi netop har sunget («Hvor smiler fager...») taler Johannes V. Jensen om det at være dansk, om glæden, stoltheden (noget, det ikke er ganske uaktuelt i disse dage) og længslen, men for mig er det helt centrale, hvad han siger i 5. og 6. vers, som er en påvisning af hvad historieløsheden betyder. Uden kendskab til fortiden, ingen forståelse af nutiden, uden kendskab til fortidens mennesker, deres tankegang og handlemåde, ingen forståelse af os selv. Mennesker, der ikke forstår sig selv, er usikre og lette at manipulere med. Hvad jeg vil med dette, vil – om ikke før – så forhåbentlig fremgå om lidt, men lad mig begynde fra begyndelsen:

Det er ikke nogen hemmelighed, at den uddannelse, som I netop har afsluttet – hvadenten det er en gymnasie- eller en hf-uddannelse – har fået mange drøje hug i den offentlige debat om ungdomsuddannelserne i de senere år. Især gymnasiet har måttet stå for skud. Så sent som her i slutningen af maj læste jeg i en kronik i et dagblad, at det, der nu var behov for, var en barmhjertig samaritaner, der var villig til at »yde gymnasiet aktiv dødshjælp«. Og bagved den hårde kritik og meget barske ord ligger selvfølgelig en opfattelse af gymnasieskolen som en statisk institution, der er uden evne og vilje til at følge med tiden. Den bygger på opfattelsen af os som en lukket verden, der stædigt nægter at tage bestik af de forandringer, der sker i samfundet, som om samfundet var noget der fandtes uden for murene, og vi ikke en del af det. Vi får at høre, at den uddannelse, vi giver jer, har I ikke brug for, og samtidig får vi at vide, at alt for mange af jer søger os.

Lad mig med det samme fortælle jer, at kritikken skyder over målet, og i al for ringe grad tager højde for det, der er gymnasie- og hf-uddannelsens egentlige styrke. Det er givet korrekt, at en del af jer søger optagelse i gymnasiet og hf, fordi I ikke

har rimelige alternative tilbud. Det er også korrekt, at der er andre veje at gå til en videre uddannelse, og endelig er der mange af jer, der ikke får lige *den* uddannelse, som I måske allerhelst vil have, fordi der er noget, der hedder adgangsbegrænsning.

Men det er ikke korrekt, at vi er en lukket, statisk verden. Lad mig prøve at ridse op noget af det, der er igang eller på vej: Mere sprog for matematikere og et egentligt naturfag for sproglige. Og herfra er tanken ikke så lang til en fælles I g, en tanke, der faktisk bliver afprøvet som forsøg rundt i landet. Også her på RKS afprøver vi forsøg på forskellige niveauer, mange af jer har faktisk været med. Om nogle få år har vi formentlig et gymnasium og hf, der ser væsentlig anderledes ud end i dag. Og undervejs sker der løbende en række ændringer i de enkelte fag og nye fag kommer til. Sidst datalære, der for alvor begynder nu efter sommerferien.

Det kan næppe undre nogen af jer, at jeg ikke ser os i den situation, hvor aktiv dødshjælp er velkommen. Tværtimod – der er væsentlige sider af denne del af uddannelses-systemet, som må og skal bevares, og man kan ikke måle dem i en eksamenskvo-tient.

Jeg tænker på det forkætrede begreb al-mendannelse, der dårligt lader sig definere udtømmende, men der er sider af begrebet, som er af afgørende betydning i et samfund, hvor det gælder om at »følge med«, og hvor netop dette »at følge med« bliver sværere og sværere, fordi udviklingen på godt og ondt går så hurtigt. Hvad stiller man nu op over for et sådant perspektiv. Svaret er uddannelse, så megen uddannelse som muligt, måske endda livs-lang uddannelse, fordi uddannelse skærper evnen til at analysere og vurdere, evnen til kritisk stillingtagen, til ikke blindt at akceptere noget, blot fordi det altid har været sådan eller fordi det ikke kan være

anderledes. Uddannelse giver mulighed for selv at påvirke udviklingen.

Jeg synes, man beskæftiger sig alt for lidt og alt for overfladisk med konsekvenserne af den teknologiske udvikling. Vi er med raske skridt på vej ind i »fritidssamfundet«, hvor et muligt perspektiv er, at vi alle ender med at sidde isoleret med hver sin computer, som kan gøre så at sige alt for os, til og med overvåge både os selv og naboen. Hvis vi ønsker at forstå noget af det, der sker og at kunne påvirke udviklingen, må vi se i øjnene, at det ikke gøres ved passivt at sidde og vente på, at udviklingen kommer til os. Det gør den ikke. Den vil i stedet fare forbi os, og resultatet bliver, at vi kommer til at sidde hovedrystende tilbage, handlingslammede og må se til, at andre træffer beslutninger på vores vegne.

Konsekvenserne af en sådan udvikling er vanskelige at overskue. Jeg tror, at vi alle er en smule utrygge ved tanken om, hvad der mon er i vente. Hvor galt det kan gå, er ofte nok blevet påpeget, men ingen har vel gjort det så indtrængende som George Orwell i romanen 1984.

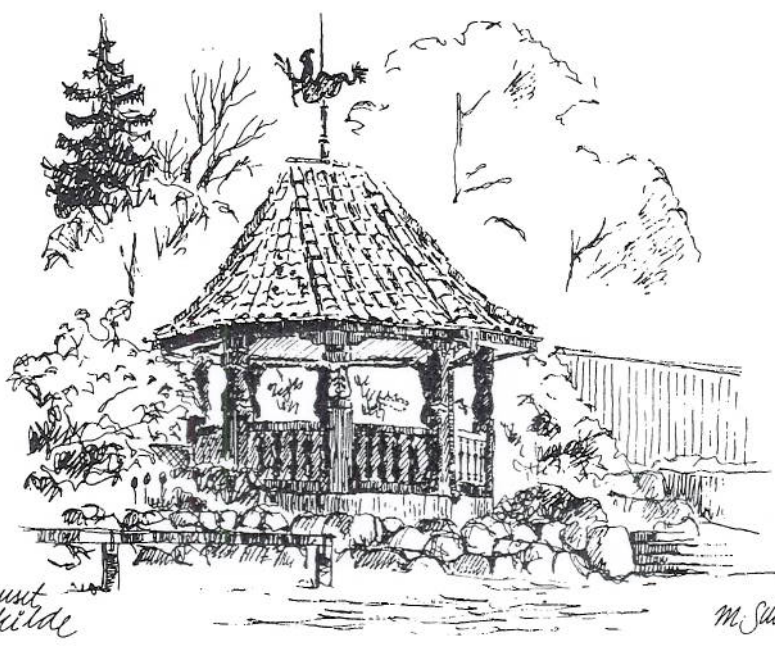
Orwell beskriver et samfund, hvor en lille inderkreds har magten og de nødvendige midler, herunder en avanceret teknologi, til at beholde den. Denne lille gruppe sid-

der og omdanner verden efter deres hoved og forlanger og får blind aksept af alle andre. Dystre perspektiver i 1949, da bogen udkom, og ikke mindst dystre i dag – heller ikke mindre aktuelle i romanens titelår.

Viden og indsigt må aldrig blive forbeholdt de få, det fører ind i en orwellsk skræmmeverden. Forsikringen mod en sådan verden ligger i, at så mange som muligt ved så meget som muligt, ikke ekspertviden, men almenviden. Og her har I så mit svar på, hvad der er styrken i den uddannelse, som I har fået: Det er viden, – tolket meget bredt: Viden om jer selv, som hos Johannes V. Jensen. Paratviden, der i mange situationer er rar at have ved hånden. En del af det I har lært bliver hos jer hele livet, andet forsvinder ganske hurtigt, vil I erfare. Næh, det væsentligste er den viden, der sætter jer i stand til at analysere, vurdere og drage konklusioner; til også at erkende, hvornår grundlaget er for spinkelt, så I må ud og erhverve jer ny viden. Den viden skal I gå ud og bruge. Den er ingen garanti i en verden, der ser ud som vores gør i dag. Den sikrer jer ikke en lykkelig tilværelse alene, men den er jeres og vores håb for en god fremtid.

Og hermed vil jeg ønske jer tillykke med eksamen.

Kurt Zimmermann.

*Brøndhuset
Maglehjælde*

Bent Flensborg, realist 1933

afsluttede jubilarernes talerække ved festen 1983 med følgende tale:

Notabene til mulige læsere:

»Tale er Sølv, men Tavshed er Guld« (gammelt ordsprog)

»Trykt Festtale er immervæk kun ussel Plet, Stunden mangler«

(nyt af »F 3351«)

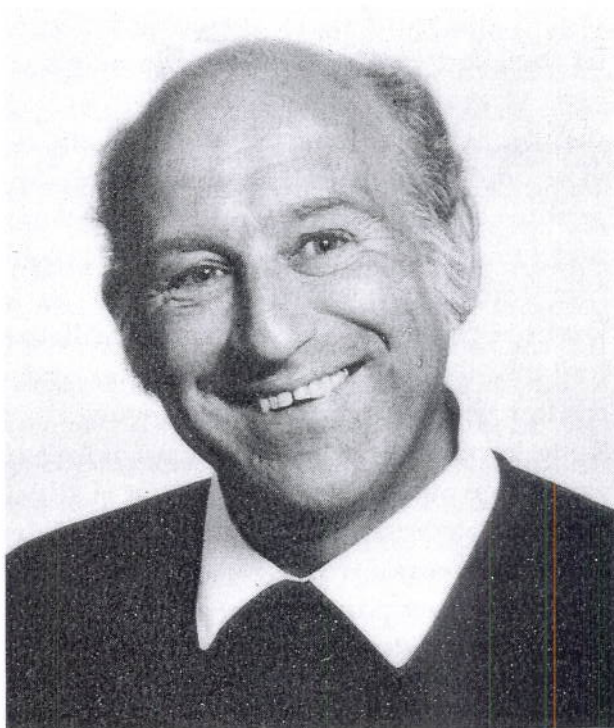
Luther 500 år. Grundtvig 200 år. Richard Wagner 100 år, død. Real 1933 50 år. Jubilæum. Dette, ærede tilhørere, er perlerækken i indeværende jubelår.

Alle er blevet behørigt mindet og fejret. Richard Wagner blandt andet ved at optræde som Richard Burton, - men her drejede det sig også om dødsåret. Real 1933 ved A) Garvede lærerkræfter har i dagens anledning roteret i deres grave. B) Vi deltager i denne jubilarfest. Punkt A) beklager vi. Punkt B) glæder vi os over.

Fremmødet beskedent - og dog. Lad os behandle tallene på retfærdigt vis. Vi var 23 i klassen. Af 19 mulige - nogle vil måske sige umulige - er mødt 5. *Men!* Anne Grethe er rejst op helt nede fra Vesttyskland. D-Mark kursen står i dag over 360, så hun tæller for fire. Det blev 8. Fire er desværre døde, ellers ville de helt sikkert være kommet. Så blev det 12. Så er der kommet moms på i mellemtiden. Dermed ialt 14,64. Nu findes der ikke trotrediedelev elever. Vi forhøjer derfor til 15 og når en mødeprocent på 65 - og det er da meget godt.

Roskildenser-Samfundets uforlignelige og utrættelige sekretariat tilsendte mig i nærværende konvolut indbydelse og årsskrift. På første side i »Roars Kilde« så jeg, at der serveredes Moseand og Rubinsteinkage, og at kuvertprisen opkræves ved middagen. I parentesnotat lige bag »Middagen« står: »må ikke sendes pr. post«. Dette ville sandelig også have været synd, især da for Rubinsteinkagen.

Men tilbage til konvolutten her, hvor jeg noteres som boghandler Bent Flensborg, - med et tilføjet kodenummer »F 3351«. Det var vel spændende! Jeg følte mig helt som hemmelig agent, X-9 eller 007 eller hvad de nu hedder.

Jeg er lykkelig for det »F 3351«. Måske lidt langt. Men da vi alle er Dus her, beder jeg jer bare nøjes med at sige »F«.

Hvor ville det have frydet vor gamle sanglærer, obertsløjtnant Bang, hvis jeg ved hans navneopråb havde kunnet melde tilbage: »F 3351« her! Han kontrollerede altid - og sikkert meget fornuftigt - om alle nu var mødt op til hans - skal vi sige - noget egenartede sangundervisning. Han var gammel artilleriofficer. Vel meget naturligt, da manden nu hed »BANG«!!

real 33

F 3351

Boghandler Bent Flensborg
Støndertorvet 4. 2
4000 Roskilde

Jeg mindes tydeligt navneopråbet den allerførste time, da han sagde: »Bent Flensborg«, og jeg stille svarede: »Ja-e«.

»Du skal svare« Ja-a-a...!«, så det kan høres. Du kan nok forstå min dreng, når jeg i sin tid red i spidsen for min lange kolonne af hestetrukne kanonlavetvogne og træn med ammunition og skulle kommandere Stop, var det ikke nok med et kort »Halt«. Næ, jeg vendte mig i sadlen, løftede min sabel og sang ned over den lange kolonne »HÅ-Å-Å...L...DT!«

Ja, det kunne jeg da godt forstå. Næste punkt kunne jeg derimod ikke rigtig hjælpe ham med, for så sagde han: »Kan du synge et »A« for mig«. Han kunne ligeså godt have bedt mig forklare ham Einsteins relativitetsteori.

Jeg forsøgte mig, så godt jeg kunne. »Du er »Brummer« min dreng«, sagde han så, og dermed afsluttedes min sangundervisning på Roskilde Katedralskole.

Men »brummer« eller ej. Bangs sangtimer var een stor fryd og fest. Han var varm, festlig, farverig og en ven. Han lærte os kærlighed til fædreland og natur og: »I skal stå tidligt op, morgenstund har guld i mund«.

Men skete det, hans sangeksperimenter ikke rigtig ville lykkes – ja, da kunne den gamle artilleriofficer eksplodere. Manchetterne røg under direktionen ud over solletetssalens gulv, eller han satte sig til det arme, gamle, brune flygel og slog med sin ridepisk takten på dets arrede krop, medens ledige hånd akkompagnerede dertil. Jo! – vi elskede Bang.

Og det et være »brummer« viste sig at være en uvurderlig fordel. »Du sidder bare og læser på lektierne til de næste timer, – det ville nok være klogt!« De »Bangske« tanker om brummer Flensborgs flid havde deres begrænsning. De skulle senere vise sig at være synonyme med anden lærerkrafts mening. Jeg mødte nemlig, en del år efter min afgang, vor gamle klasselærer Rasch-Hansen, også kaldet »Ras-Peter«. Denne sagde da venligt til mig: »Nå, Bent, hvad har du så drevet det til. For drevet det er jeg da

sikker på du har«. Hvor var det dog hyggeligt atter at mødes.

Men igen tilbage til tilsendte konvolut. På adressesedlen noterer sekretariatet, at »F 3351« bor på Støndertorvet« med anvendelse af vokalen ø i stedet for æ. Jeg tænkte straks, det er da et held, at du ikke bor på den vej i Ballerup, der hedder »Rævens Kvarter«. Det kunne have stødt postetaten, de har det svært nok i forvejen. Og så vil jeg da gerne oplyse, at det hed Stænderforsamlingen. »Stønner forsamlingen« lyder mere som et spørgsmål.

Well, idelig foregik min, og sikkert mange andres, vandring mod skolen via Stændertorv og Fondens Bro under megen stønnen og sukken. Så »Stønnerortvet« O.K. – men så må vi også rette Fondens Bro til Sukkenes dito.

Vedrørende selve klasselivet skal jeg henvise interesserede til flere af Lise Nørgaards fortræffelige bøger. Her kan man, under andre navne, læse om en lang række af de nu og da ret så voldsomme begivenheder. Eksempelvis det enorme ræb, Preben Lauritzen, der havde helt fantastiske evner i dette regie, udstødte i »Det Ny Teater«, lige efter at skolescenens Thomas Hejle havde sagt: »Når jeg løfter denne bog, skal der være fuldstændigt stille«. Hjemtur med lange wc papirbaner flagrende ud af toget, og ved hjemkomst midnatsantænding af den stille nattebys totale julebelysning.

Een ting vil jeg dog selv nævne. Vi havde et fantastisk sammenhold i klassen. Ja, det kunne slet ikke blive tæt nok. Vi sad på disse oldnordiske træbænke, designet for rektangulære dværge. *Men!* – de var forsynet med hjul og mobile. Og sad for eksempel Arhning dybt optaget af sin underisering, rullede bordene stille nærmere og nærmere. Når han så pludselig blev nærværende, så han til sin undren samtlige klassens borde, parkeret tæt som biler på en overfyldt færge, klinet rundt om katederet.

Jeg skulle iøvrigt senere i livet lære, at samme Arhning velnok var skolens mest noble og ædle skikkelse.

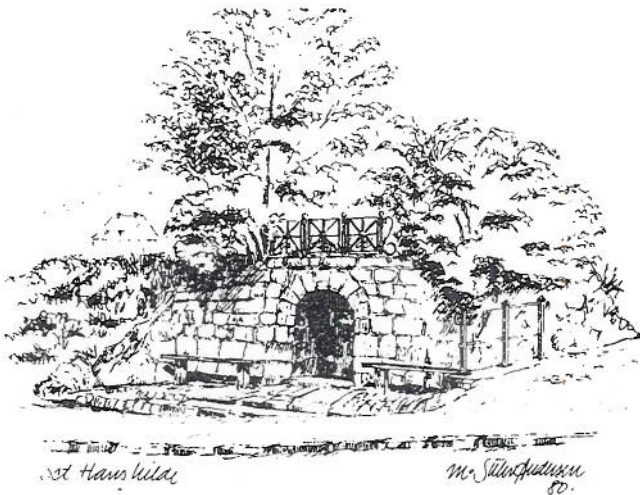
Lises »Så er det sagt« i forrige Søndags Berlinger gjorde mig godt. For jeg er ikke så heldig, som en af mine gode venner, der første gang vi mødtes sagde: »Goddag, mit navn er Allan Moe. Jeg har ingen far og mor, min tante har fået mig med sin logerende«. Jeg, derimod, har en enorm familie, og alle Flensborgerne er blevet studenter. Jeg blev den først sete realist i slægten. Derfor gjorde Lises »Real-Student« artikel mig så godt. Jeg siger nu stolt: »Jeg er den første i familien, der bestod en realeksamen. Alle de andre er kun blevet studenter«.

Nu kan de to års afkortning af min skoletid muligvis skyldes, at min fem år ældre broder fra en studentrejse til Tyskland hjembragte bogen: »Sex neue Handgriffe«, oder wie mann auf der Strasse onaniert, ohne Aufsicht zu machen«. Dette, iøvrigt smukt illustrerede, bogværk fremmede mine ønsker om snarest at komme i virke i bogfaget. Nå, sortimentet i C. G. Petersens Boghandel i Lyngby, hvor jeg blev lærling, levede nu ikke op til forventningerne.

Når denne bogs ret så særegne titel nævnes her i aften, skyldes det nu mere, at netop den opgave trak foreningens mangeårige æresmedlem, Holger Rørdam, i en mimeleg en aften hos Niels Borch mange år senere. Og jeg må sige, at æresmedlemmets mimiske præstationer ved den lejlighed fuldt levede op til ærestitlen.

Det blev en uforglemmelig aften. Ikke gjort ringere, da årsskriftets daværende redaktør, Skat Rønø, fortalte, at han lige i en anden bys elevskrift havde læst en nekrolog over en nylig afdød lærer. Denne må have haft en varm sjæl, men et par yderst løse hænder, for nekrologen lød: »Et varmt hjerte og to hænder er holdt op med at slå«.

Disse fester hos Niels Borch og lignende hos Skat Rønø, der som kirkegårdsinspektør boede i graverboligen ved Gråbrødre kirkegård, opstod via alt vort skoleteatersjov i de tider. Den ledende kraft i alt dette, Jørgen Andersen-Rosendal, sagde altid: »Vi skal til knokkelbal hos graveren«.

Senere gav vi dog »Dom«-graveren den mere katedral-klingende titel: »Epitatsråd«. Men alt dette teatersjov er et kapitel helt for sig selv - og Rubinsteineren, lykkeligt undsluppet postforsendelsen, venter. Så jeg vil til at slutte.

Min slutning skal forme et ønske for det kuld, der nu forlod skolen i vort 50 år. De starter under uendeligt hårdere og ændrede konditioner, end vi fra før anden verdenskrig. Dimittenderne er ikke tilstede her i aften, der skal sandelig ønskes for dem alligevel.

Jeg ønsker: At de må få godt arbejde. At de må udvikle festlige egenskaber som hos en Bang og noble som hos en Arhning, de to, der skinnede på vor skolehimmel. At de må opleve 50 året, som vi, - og 50 året det er »guldet«, det ved vi fra guldbryllup. Samt, at de så må følge Bangs gode råd om at stå tidligt op. For jeg indledte med Grundtvig og jeg vil slutte med ham og lægge ønskerne her i en af hans dejligste salmer. Vi tager første halvdel af andet vers, sidste halvdel af sidste vers, ændrer lidt på de personlige stedord og siger til årets dimittender:

Morgenstund
har guld i mund;
I til jert arbejd' ile.
Gud give jer at skinne så,
som Himmel-lys, skønt af de små,
da randt for jer gulddterning.
- må denne terning rinde for dem.

Og hermed siger realklassen af 1933 tak for nu.

Roskilde Rådhus 100 år

Roskilde Rådhus på Stændertorvet ser ved første øjekast ud til at være en gammel bygning, ligeså gammel, som Rådhusårnet, som er fra 1400-tallet, men byens hus er kun 100 år gammelt, bygget i nygotisk stil for ligesom Duebrødre Hospital at stå til Domkirken, specielt Chr. 1.s kapel. Roskildes ældst kendte rådhusbygning lå på hjørnet af Algade og Sct. Olsgade. Ved den store bybrand i 1731 nedbrændte det totalt, og først da landets konge gav byen penge og borgerne selv lagde arbejdskraft til, kunne byen få et nyt rådhus i 1735, som blev lagt på det lille torv foran Sct. Laurentii Kirkens tårn. Det blev nu inddraget i selve rådhuset.

100 år senere havde administrationen sprængt alle rammer, og en humanere indstilling gjorde, at fængslerne skulle forbedres. Derfor blev rådhuset ombygget og stod færdigt i 1839.

Men tiden rider hurtigt, og administrationen krævede snart endnu en udvidelse. Der blev købt og nedrevet en ejendom nord for rådhuset, for at give plads til en evt. nybygning, og derved blev det.

Der var dog en af byens borgere, som ikke ville lade det blive herved, det var købmand O. H. Schmeltz. Han var født i Roskilde, og havde virket her hele sit liv. Han havde i en periode været medlem af byrådet, og kendte til diskussionen. Den 23.8.1880 sendte han et brev til udvalget for kommunens bygninger, hvori han skrev, at hvis der »i en nogenlunde nær fremtid på pladsen, hvor førhen Walløs gård har stået, opføres et nyt rådhus i en passende og til øjemedet svarende arkitektonisk stil, så at det kunne være en prydelse for byen, og af sådanne dimensioner, at det kan afgive fornøden plads til de forskellige lokaler, som må anses for nødvendige til kommunens brug, også når der tages hensyn til en kommende tid, tilbyder undertegnede hermed at bidrage dertil med en sum af kr. 20.000.«

Dagen efter skrev O. H. Schmeltz igen et brev til udvalget, hvori han slog fast, at med udtrykket »i nogenlunde nær fremtid« mente han »ikke ud over 5 år at regne fra indeværende års udgang« - han må have kendt noget til byrådets hurtighed.

Både udvalget og byrådet fik noget at tænke på, og i september kom et svar, som gik ud på, at man takkede for tilbuddet, men forbeholdt sig at give et endeligt svar indtil første halvdel af næste år, hvor regnskabet for 1880 ville foreligge, og man derved kunne få et overblik over kommunens økonomi.

Først i juli måned reagerede byrådet, og det for kun at meddele O. H. Schmeltz, at regnskabet endnu ikke var afsluttet, men at byrådet ville give deres endelige svar, så snart det var muligt. Så skulle O. H. Schmeltz være blevet beroliget. Her tog byrådet imidlertid fejl. Det stod overfor en mand, som havde sat sig i hovedet, at Roskilde skulle have et nyt rådhus, og han hængte nu en større gulerod op: i et nyt brev fastholdt han gaven på de kr. 20.000, og at arbejdet skulle være tilendebragt i 1885, men hvis byrådet besluttede sig til at bygge, og arbejdet kunne være igang i 1882, så ville O. H. Schmeltz give i legat-form yderligere kr. 20.000 til forskellige institutioner i byen.

Samtidig havde købmand Carl Madsen, der var medlem af byrådet, lovet at give kr. 5.000 til opførelsen af et nyt rådhus, og med de mange penge i udsigt, kom der skred i sagen. Den 5.8.1881 meddelte Roskilde byråd, at man modtog O. H. Schmeltz' tilbud og indbød ham til at sidde i byggeudvalget.

Den 14.9.1881 var der ekstraordinært byrådsmøde, der som eneste punkt havde: »Sagen angående opførelse af et nyt rådhus«, og da det var første gang, sagen blev offentligt behandlet, var det meget naturligt at flere af byens borgere mødte op.

Det viste sig, at der skulle flere møder til,

indtil man endelig enedes om, at udskrive en konkurrence, hvis resultat blev udstillet i januar 1882.

Den 10.2. kunne det meddeles, at 1. præmien var tilfaldet prof. H. Storck og 2. præmien arkitekt O. P. Momme og den lokale murermester K. J. Schledermann.

I maj besluttede byggeudvalget, at det skulle være Mommers forslag, der skulles bygges efter.

Da forslaget blev lagt frem for byrådet brød uvejret løs. Der blev talt i det uendelige om sagen, nogen mente, at det var for dyrt, andre at man slet ikke havde vedtaget at opføre et nyt rådhus. En ret pinlig affære, synes det. Men O. H. Schmeltz vidste, hvordan han kunne få sin vilje igennem. Han fik byggeudvalget til at sende et brev, hvori han gjorde opmærksom på, at selv om den tidsfrist, han havde sat, næsten var overskredet, så ville han alligevel forny sit tilbud, og desuden firede han lidt med hensyn til nogle renter, han havde forbeholdt sig, alt dette under forudsætning af »at der nu uden yderligere forsøg på mulige forhindringer approberes med den sidste af arkitekt Mommers fremlagte tegninger af bygningens ydre, som følges fremad«. Nu var det alvor. O. H. Schmeltz' meddelelse var tydeligt: hold op med kævleriet og kom igang.

På det næste byrådsmøde faldt alt i lave igen. Arbejdet kunne gå videre.

I 1883 blev det gamle rådhus nedrevet, og d. 6.7. blev grundstenen nedlagt under behørlige festlige former. Den 11.10. var der kranshejsning og i løbet af 1884 blev bygningen færdig til indflytning i stueetagen, hvor kontorerne lå.

Det tog lidt længere tid med selve byrådsalen, og her måtte O. H. Schmeltz og Carl Madsen igen træde hjælpende til med penge, så den kunne blive behørlig udsmykket. Den 26.11.1884 holdt byrådet det første møde i den nye sal. Mødet blev indledt med et kort rids af byggehistorien, og der blev sluttet med følgende: »det er en patriotisk ånd, som har taget initiativet til det nye rådhus' opførelse, vi ville håbe, at en

god ånd også må hvile over byrådets beslutninger her, så det må lykkes rådet at ramme byens gavn i den forhåbentlig længere årrække, hvori rådet vil komme til at holde sine møder her«. Til denne udtalelse tilsluttede byrådsmedlemmerne sig ved at rejse sig, og så var festivitassen ovre: man gik over til første punkt på dagsordenen, Roskilde rådhus var taget i brug.

Kontingent:

60,00 kr. pr. år, dog kun

30,00 kr. for næste 8 årgange.

500 kr. for livsvarigt medlemskab.

Jubilarfesten 1983

158 deltog i festen, som blev afviklet på traditionel vis. Den netop afgåede formand Hans Chr. Beck, som ledte festen, henstillede at talerne først begyndte efter den varme ret, og da den var indtaget, lagde rektor Jytte Hilden ud med sin tale til festdeltagerne. Derefter blev der sunget 2 sange, hvoraf den ene: La Ronde, som sædvanlig satte forsamlingen på en vanskelig prøve.

Jubilarernes taler blev indledt af realist 1918, Regner Jørgensen, der lagde ud med underholdende erindringer fra den søde skoletid. Humor var der også i Svend Petersens tale, han talte for 40 års realistjubilarerne. Så fulgte Emmy Olsen (Moes) med en tale på vers til »sine« 40 års studenterjubilarer - 3 SA, og realist fra 1913 Ulla Schierbeck fulgte de humoristiske erindringer op.

Talen for 50 års studenterjubilarerne blev

holdt af Peter Hartmann, der talte om den betydning en god skoletid, med gode lærere og kammerater har. Bent Flensborg, realist fra 1933, afsluttede rækken af jubilarer og lagde ikke skjul på, at Luthers, Grundtvigs og Wagners jubilæer blot var garniture på jubilæumsåret for »dem fra 1933«.

Efter at have rørt lattermusklerne meget, havde forsamlingen god appetit til rubinsteinerkagen, og desserten afsluttedes med endnu en sang.

Den nye formand Ivan Ilsøe talte foruden landsretssagfører Svarre Nielsen, og til sidst takkede Hans Chr. Beck alle, som havde talt og ikke mindst de, der ikke havde talt, og som derfor var skyld i, at midt dagen blev afviklet nogenlunde hurtigt. Denne del af festen sluttede med den sidste sang, »Old Lang Syne«.

Roskildenser-Samfundets bestyrelse

- * Direktør *Ivan Ilsøe*
(formand)
Valhalvej 75, Roskilde (35 09 85)
St. 1947. Valgt 1983.
- * Lægeseekretær, fru *Inge Winther*
(sekretær og kasserer)
Skomagergade 3, 2. tv., Roskilde (35 65 02)
St. 1935. Valgt 1965.
- Lektor, fru *Ellen Thorsen*
Dr. Margrethesvej 42, Roskilde (35 45 00)
St. 1935. Valgt 1970.
- Fru *Lise Svenstrup*
Frederiksborgvej 56, Roskilde (36 15 21)
St. 1963. Valgt 1970.
- * Bogtrykker *Flemming Vessel*
(ansvarsh. redaktør)
Blæsenborg 11, 4320 Lejre (38 00 03)
R. 1956. Valgt 1971.
- * Advokat *Jens Jørgen Skou*
(Festudvalget)
Hersegade 3, Roskilde (35 23 00)
St. 1956. Valgt 1977.
- * Cand. agro. *Jens H. Ingvorsen HD*
Læderstræde 5, Roskilde (36 70 97)
St. 1974. Valgt 1979.
- * Advokat *Jørgen Lindelius*
(næstformand)
Gyngemosen 2, Lindemborg, 4000 Roskilde
Tlf. (02) 40 10 38 - Kontor (02) 36 02 22
St. 1967. Valgt 1981.
- * Civiling. *Lars Madsen*
Jagtvej 109, 2. th., 2200 Kbh. N (01-81 71 80)
St. 1979. Valgt 1981.
- Bibliotekar *Lotte Fang*
(redaktør)
Vibevej 9, Roskilde (36 82 19)
St. 1962. Valgt 1982.
- * Stud. med. *Karsten Lollike*
Blegdamsvej 126 A, 1. th., 2100 Kbhvn Ø
St. 1981. Valgt 1983.
- Stud. kult. soc. *Thomas Ryhl*
Skjulhøjallé 25, 1., 2720 Vanløse
St. 1982. Valgt 1982.
- * *Jakob Beck-Hansen*
Skovvænget 5, 4622 Havdrup (38 51 38)
St. 1983. Valgt 1983.

på valg: ◦ lige år * ulige år

Generalforsamlingen 1983

5.11.83 afholdtes den 67. generalforsamling. Landsretssagfører Svarre Nielsen blev valgt som dirigent.

Formanden, dommer Hans Chr. Beck mindedes de af samfundets medlemmer, som var afgået ved døden:

Realist 1911:

Pens. overass. Elisabeth Kragh.

Student 1913:

Overlærer, fru E. Søholt.

Student 1922:

Landsretssagfører Torsten Sørensen.

Realist 1926:

Repræsentant Poul Christiansen.

Student 1932:

Stadsdyrlæge Poul Oxhøj.

Student 1933:

Lægeseekretær Elli von Meyeren.

Student 1950:

Læge Bent Dall.

Student 1955:

Bibliotekar Else Boye Larsen, f. Andersen.

På rektor Jytte Hildens foranledning havde Roskildensersamfundet og Roskilde Kate-dralskoles Venner afholdt udgifterne ved ophængning af et billede af rektor Lange og indgraveringen af hans navn på rektor-tavlen.

Byvandringen i 1982 havde været en stor succes, og chefarkitekt Mogens Suhr Andersen blev takket, også fordi han ville lede endnu en byvandring i 1983.

Festen for de sidste 5 årgange havde været oppe til diskussion, da der var tvivl om den skulle fortsætte. Spørgsmålet var, hvor stor betydning den har for at danne bro mellem de yngre årgange og jubilæumsfesten. Det er svært også at få de yngste årgange i tale, nu hvor der er mange afgangsklasser, og hvor eleverne ikke kender hinanden så godt, som tidligere.

Der var kommet kritik af den måde jubilarfesten blev afviklet på, man fandt den for formel, man behøvede ikke at holde fast ved en tradition, der kunne f.eks. være 2 fester.

Bestyrelsen havde også talt om det tilbagevendende spørgsmål: Hvor skal jubilarfesten holdes: Prindsen eller på skolen? Det vil blive en dyrere kuvertpris, hvis festen holdes på Prindsen, og Roskildensers-Samfundet takkede rektor Hilden for, at man fik lov til at låne skolen til afholdelse af festen.

Formanden takkede bestyrelsen for godt samarbejde og bebudede sin afgang, idet han mente det var godt, der kom yngre og nyere kræfter til.

Sekretær og kasserer Inge Winther forelagde regnskabet, hvortil der ikke var kommentarer. Advokat Jørgen Lindelius gjorde rede for lånesagerne, fonds m.v. Der havde kun været et lån. Derefter udspandt der sig en diskussion om Samfundets muligheder for at få mere ud af sine penge, og hvordan der kunne laves pr-arbejde for lånemulighederne.

Der blev foreslået uændret kontingent: 60 kr., dog kun 30 kr. for sidste 8 årgange, 500 kr. for livsvarigt medlemskab.

Nyvalgt for 2 år som repræsentant for nyeste årgang blev Jakob Beck Hansen. Bestyrelsen foreslog direktør Ivan Ilsøe til ny formand, de bestyrelsesmedlemmer, der var på valg, var villige til genvalg, bestyrelsens indstilling blev fulgt. Revisorer: Peter Hartmann og Erik Carstensen.

Ivan Ilsøe takkede for valget og lovede at tage fat på de problemer, der var. Peter Hartmann takkede den afgående formand, som havde båret byrden med et smil og Jørgen Lindelius takkede på bestyrelsens vegne og håbede, at H. C. Beck fik tid til at bruge sin poetiske åre.

Holberg i Roskilde

I år hvor komedieforfatteren Ludvig Holberg har jubilæum må det være nærliggende at erindre om den tilknytning, som han har haft til Roskilde.

I 1815 tog Knud Lyhne Rahbek fat på Ludvig Holberg-forskningen gennem sit store værk: »Om Ludvig Holberg, som lystspildigter og om hans lystspil«.

Et af de spørgsmål, som K. L. Rahbek rejste var: Hvordan kunne Ludvig Holberg have et så godt kendskab, som han havde, til den sjællandske bonde, personificeret i Jeppe på Bjerget? Igennem de tre år udgivelsen af hans bog varede, fik K. L. Rahbek en række oplysninger, der medførte at det blev fastslået, at Jeppe på Bjerget og

Jeppe på Bjerget, som er en af de mest berømte karakterer i den danske komedie, er her vist i et af sine mange optrædener. Han er her vist i et af sine mange optrædener. Han er her vist i et af sine mange optrædener.

sandsynligvis også Erasmus Montanus foregik på Sct. Jørgensbjerg ved Roskilde. Det varede ikke længe inden den gård, hvor Jeppe havde boet, kunne udpeges.

Som tiden gik blev der sat spørgsmålstegn ved om det nu var fra Sct. Jørgensbjerg, at Ludvig Holberg havde sin viden. Argumentationen gik blandt andet på, at det ikke kunne være Sct. Jørgensbjerg, da der er mindre end 4 mil til Roskilde, den strækning, som Jeppe skulle gå efter sæbe. Sct. Jørgensbjerg blev forkastet til fordel for Munkebjergby ved Sorø. Traditioner er imidlertid svære at udrydde: Da en del af Sct. Jørgensbjerg brændte i 1923 kunne aviserne fastslå, at nu var Jeppe på Bjergets gård brændt. Det var Christian Niensens gård på Smedegades højre side, der var tale om.

Det kan selvfølgelig være af mindre betydning om det er Sct. Jørgensbjerg eller Munkebjergby, som har givet Ludvig Holberg viden og inspiration. Det er nok vigtigere at fastslå, at Jeppe på Bjerget, Erasmus Montanus og de andre figurer kun har boet i den store komedieforfatters hjerne. Men Ludvig Holberg har haft et godt

kendskab både til Sct. Jørgensbjerg og til Roskilde, dog efter at Jeppe på Bjerget var skrevet. Den oplysning, som K. L. Rahbek baserede sin formodning på, at Bjerget var lig med Sct. Jørgensbjerg var, at Ludvig Holberg skulle have opholdt sig en sommer på Sct. Jørgensbjerg på grund af sit dårlige helbred. Det kan idag ikke fastslås, men det er meget sandsynligt, at Ludvig Holberg har opholdt sig adskillige gange på Sct. Jørgensbjerg i tiden efter 1735, hvor hans nevø Christian Tostrup var blevet ridefoged på Københavns Universitets gods i Roskilde Amt med bopæl på Sct. Jørgensbjerg. At der var et nært forhold mellem Ludvig Holberg og nevøens familie viste sig på mange måder, blandt andet tog Ludvig Holberg sig af nevøens datter, da hun med få års mellemrum mistede begge forældre. Hvad angår Ludvig Holbergs kendskab til Roskilde, så er det fuldstændigt sikkert, at han havde et godt kendskab til byen, for hans gode ven amtsforvalter Rasmus Fugl og hans familie boede på Palæet. Der blev musiceret i familien og Ludvig Holberg deltog, han spillede Viola da Gamba, den indgår i kammermusik med basstemmen. I familien Fugl blev mindet om Ludvig

Holberg holdt i hævd, og det erindres blandt andet hvordan Ludvig Holberg havde fortalt, at han havde fået ideen til den politiske kandestøber ved på Hamborg Herberg at høre et par borgere tale sammen.

Hamborg Herberg var den ene af byens to privilegerede gæstgivergårde, Prindsen var den anden. I 1781 ejedes Hamborg Herberg af postmester Zimmer, som også var vært. I hans tid var gæstgivergården byens førende og det var også i denne periode at navnet blev ændret til: Postgården.

Knud Lyhne Rahbek fik også disse oplysninger og var med rette glad for dem, men et er en tradition, som mere eller mindre kan underbygges, noget andet er, at Roskilde helt klart indgår i to af Ludvig Holbergs komedier.

I »Den 11. juni« skal for eksempel den stakels godtroende Niels Studenstrup til Roskilde for at undgå kreditorerne og i Roskilde skal han besøge en storkøbmand, som Ludvig Holberg med et mærkeligt sammentræf har givet et navn, som leder tanken hen på en af Roskildes matadorer på den tid.

I den anden komedie »Barselsstuen« omta-

*Højherrens og markfor-
mannen Dan. Ulv
deres Eders nye mange
fjendelige Angsten
komme mig for Dø.
Dan ylbunden Døds
skal vetter være faal
over Roskil.*

les Roskilde på en yderst dramatisk måde, da Else Skolemesters med sin helt specielle stil fortæller om hvordan man har set en gloende drage over Roskilde: »Dragen havde reverenter talt en svans henved 3 alen lang. Når man observerede, mærkede og gav agt på dens fart og gang, da måtte

man forundre sig ikke mindre over fartens hastighed end mådens underlighed at gå på« o.s.v. og til sidst sluttede hun: »Adskillige folk i Roskilde spænder alle deres hovedsener an på at udfinde sådan synsbe mærkelse, signification og udtydning« - og det gør vi stadig.

Domkirkepladsen

Ændringen af pladsen omkring Roskilde Domkirke er nu så godt som afsluttet. Det har været meget interessant at følge, hvordan området hurtigt skiftede karakter fra en kedelig, halvtrist plads til et spændende sted.

De smukke gamle huse i Skolegade er nu alle restaurerede og det røde hus ved Meyrcrone Stiftelse nedrevet.

Igen gror Domkirken op af bakken og står nu i hele sit majestætiske ydre, smukkere og stateligere end nogen sinde.

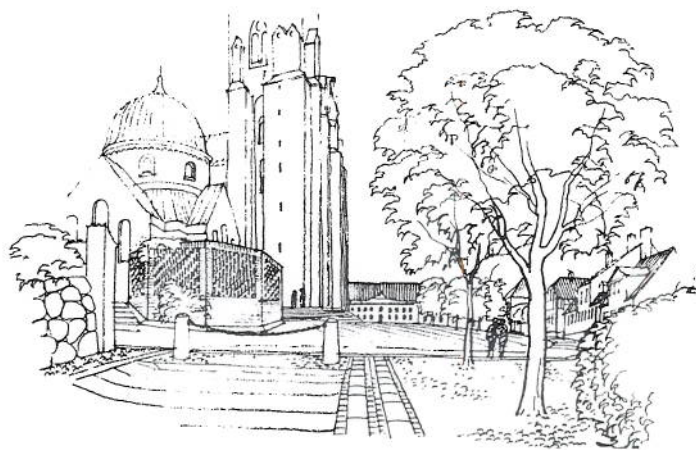
Selvom pladsen i formen er blevet ført tilbage, som før omlægningen i 1924, så er belægningen med brosten og de store granitsten til »gangstier«, bænke og træer noget helt nyt. Det samme er de enkle parklygter, som nu oplyser pladsen.

Hele området er fri for trafik, det er blevet et fristed med fred og ro, igen en kirkegård. De gamle gravsten, som var taget op, fordi bilerne ødelagde den, er nu lagt tilbage og den kongelige gravplads er næsten færdig. Den består af en åben oktagon, hvis sider er smukt muret af en dybtrød teglsten, som står godt til Domkirken. Murfladerne brydes af et enkelt geometrisk mønster og indvendig er der mod øst i murværket dannet et kors. Endnu står indretningen af området inde i oktagonen tilbage og der skal et gitter for indgangen, men man kan nu danne sig et indtryk af hvordan det nordvestlige hjørne af Domkirkepladsen i fremtiden vil komme til at se ud.

En kongelig begravelsesplads i vor tid kan næppe laves smukkere og mere enkelt end det er sket her. Bygningen knytter sig til Domkirken, samtidig med den er et selvstændigt bygningsværk. Hele området har nu en harmoni og en skønhed, som det aldrig før har haft.

Byvandring

Vi mødes kl. 14.30 udenfor »den gamle skole« for derefter at se de nye tilbygninger, Latinerhaven, Domkirkepladsen og den kongelige begravelsesplads. Bliver det regnvejr søger vi indendøre. Vi er færdige kl. 15.30, så der skulle være god tid til at komme til generalforsamlingen kl. 16.30. Byvandringen ledes af Lotte Fang.

Jubilarer 1984

Red. af Inge Winther

70-års jubilarer

(kun medlemmer)

Student 1914:

Grosserer *Gerda Balle*, Diget 88, Glostrup.
Fhv. ekspeditionssekretær, cand. polit. *Edith Kjer*, Amagerfælledvej 32, 4., Kbhvn S.
Landsretssagfører *Aage Petersen*, Amaliegade 22, Kbhvn K.

Realist 1914:

Fuldmægtig i Danmarks Nationalbank *Ernst Bloch*, Lindegårdsvej 10 A. 2, Charlottenlund.

65-års jubilarer

(kun medlemmer)

Student 1919:

Civilingeniør *Aksel Ejrnæs*, Chr. X.s allé 104, 1, Lyngby.
Civilingeniør *Peder Lang*, Højstrupvej 4, Helsingør.
Lektor, fru *Aase Leunbach Schmidt*, f. *Lind*, Emdrup Mosevej 12, Kbhvn NV.
Prokurist, fru *Margrethe Sørensen*, f. *Sørensen*, Hovedgaden 439, Hedehusene.

Realist 1919:

Overassistent *Bodil Bekker Hansen*, Gudenåvej 11, 1, Vanløse.
Biografdirektør *Erik Tholstrup*, Rosenlund, Middelfart.
Overlærer, *Gerda Valentiner*, Strandvejen 136 B, 2, Hellerup.

60-års jubilarer

(kun medlemmer)

Student 1924:

Fru *Agnes Folkmann*, f. *Christensen*, Skolebakken 11, Gentofte.
Godsejer *Christian Selchau-Hansen*, Alslevgård, Karise.
Fru *Eli Steinert*, f. *Reimer*, Røahellinga 5, Oslo 7, Norge.
Fru *Alpha Steensen*, f. *Andersen*, Sct. Jacobs-gade 11, 5, Kbhvn Ø.

Realist 1924:

Direktør *Svend Mandrup*, H.D., L.E. Brunnsvej 31, Charlottenlund.

50-års jubilarer

Studenter 1934:

Sproglige:

Jørgen Balslev, afg. v. døden.
Tandlæge, fru *Ingrid Heuer*, f. *Biering-Sørensen*, Espegårdsvej 17, Viby J.
Fru *Else Lund*, f. *Christiansen*, Murskeen 19, 1, Tåstrup.
Læge *Knud Christophersen*, Dalgas Boulevard 27, Kbhvn F.
Translatrice, fru *Inge Ruders*, f. *Bodholt Frederiksen*, Rømøparken 78, Slagelse.
Konsul, direktør, cand. jur. *Poul Hansen*, Vejlesøparken 9, 5, Holte.
Lektor *Svend Heuer*, afg. v. døden.
Overlæge, fru *Esther Syberg*, f. *Jensen*, afg. v. døden.
Fru *Ina Formann*, f. *Jensen*, Dragerupvej 37, Dragerup pr. Holbæk.
Fru *Johanne Marie Therkildsen*, f. *Jørgensen*, Smakkekrogen 11, Gentofte.
Fru *Elise Margrethe Jacobi*, f. *Nielsen*, Grundtvigsvej 8 A, Kbhvn F.
Fru *Ellen Gellert*, f. *Nyboe*, afg. v. døden.
Fhv. sundhedsplejerske *Ruth Schledermann*, Gl. Tuse Næs Vej 34, Mårsø pr. Holbæk.
Apoteker *Gertrud Schönau*, Strandvej 24 B, Kbhvn Ø.
Lærer, fru *Karen Thiesen*, Grønlandsvej 22, Næstved.
Aage Yde, afg. v. døden.
Cand. mag. *Elna Ørum*, Ringstedgade 44, Roskilde.

Matm. studenter 1934:

Brygmester *Erik Christophersen*, I. L. Heibergsvej 93, Odense M.
Dyrlæge *Helge Grønholt-Petersen*, afg. v. døden.

Inspektør *Carl Holger Jacobsen*, afg. v. døden.
 Apoteker *Svend E. N. Løve*, afg. v. døden.
 Sognepræst *Ole Mahrt-Olsen*, Præstegården,
 Strandvej 16, Gedser.
 Civilingeniør *Konrad Parbo*, Hørhavevej 54,
 Højbjerg.
 Orlogskaptajn *Kai Rex-Petersen*, Ndr. Konge-
 marksvej 14, Nysted.
 Isenkræmmer *Niels Marius Petersen*, afg. v. dø-
 den.
 Fhv. direktør, civilingeniør *Peder Poulsen-Han-
 sen*, »Barfredshøj«, Thorsbrovej 22, Hedehu-
 sene.
 Reklamekonsulent *Gustav Sørensen*, Bakkedra-
 get 14, Roskilde.

Realister 1934:

A-klassen:

Fru *Hanne S. Knudsen*, f. *Balslev*, Byskovvej 9,
 Slagelse.
 Fru *Ellen Margrethe Saxø*, f. *Brochsgaard*, Høj-
 marksvej 2, Ålborg.
 Direktør *Erik H. Brønnum*, Østerbrogade 167,
 1, Kbhvn Ø.
 Fru *Ebba Nielsen*, f. *Rye Clausen*, afg. v. dø-
 den.
 Ingeniør *Axel Helmer Frederiksen*, Skt. Mor-
 tensvej 18, Roskilde.
 Fru *Elisabeth Dons Christensen*, f. *Heerfordt*,
 Nørremarksvej 65, Ribe.
 Fru *Kirsten Dam*, f. *Hoff-Møller*, Hyldeholm
 17, Veddelev pr. Roskilde.
 Forvalter *Viggo Jørgensen*, Vestergade 56, Ros-
 kilde.
 Fru *Lily Christiansen*, f. *Lyhne*, Frederiksborg-
 vej 179, Roskilde.
 Skoleinspektør *Kaj Vestergaard Madsen*,
 Wieverknolden 11, Stubbekøbing.
 Fru *Aase Theodor Sørensen*, f. *Petersen*, Lyn-
 gen 9, Karlslunde.
 Oversygeplejerske *Anna Wedele*, f. *Wedele Pe-
 tersen*, Godthåbsvej 85, Kbhvn F.
 Fhv. bankbestyrer *Iven Sandfuss*, Hyllingepar-
 ken 52, Kr. Hyllinge.
 Fhv. exp. sekretær *Erik Winther*, Skovbogade 6
 A, Roskilde.

B-klassen:

Assurandør *Erik Carstensen*, H.D., Provste-
 vænget 9, Roskilde.
 Fhv. udenrigsminister, cand. polyt. et jur. *Ove
 Guldberg*, Skovvang 18, Charlottenlund.
 Fru *Anne Grethe Harder*, f. *Hansen*, afg. v. dø-
 den.
 Kriminaloverbetjent *Arne Reitov*, Helgebakken
 108, Roskilde.
 Repræsentant *Søren Bjerg Hansen*, Hedegårds-
 vej 13, Roskilde.

Inspektør *Frits Aa. Heltborg*, Klostergården,
 Lupinvej, Kalundborg.
 Forstander *Poul Hartvig Larsen*, Klammergård,
 Slagelsevej 20, Skørpinge pr. Slagelse.
 Grosserer *Svend Volmer Nielsen*, afg. v. døden.
Poul Olsen, afg. v. døden.
 Fru *Ellen Balle Nielsen*, f. *Petersen*, Rytter-
 gårdsvej 3, Gundsømagle pr. Roskilde.
 Direktør *Uffe Vagn Petersen*, Strandparken 49,
 Roskilde.
 Fru *Ebba Staugaard Petersen*, f. *Schreiner*, He-
 desti 7, Greve Strand.
 Fru *Agnete Ibsen*, f. *Schrøder*, Søndergade 45,
 Ringsted.

40-års jubilarer

Studenter 1944:

Sproglige:

Ambassadør *Ole Bierring*, Permanent Mission
 of Denmark to the United Nations, 2, United
 Nations Plaza, 26. th. Floor, New York, NY
 10017, U.S.A.
 Musikpædagog, fru *Kirsten Bitsch Lund*, f.
Bitsch, Egebakken 6, Birkerød.
 Læge, fru *Kirsten Bjørn Andersen*, f. *Brixtofte
 Brøcker*, Viadukt allé 27, Hellerup.
 Kontorchef, cand. jur., fru *Birgit Reeh*, f. *Wit-
 trup Christensen*, Hyldegårdsvej 44, Charlot-
 tenlund.
 Fru *Else Aukner*, f. *Jull Ertmann*, Holmekolle-
 veien 89, Oslo, Norge.
 Fru *Ruth Andresen*, f. *Ingvorsen*, Kong Valde-
 marsvej 42, Roskilde.
 Fru *Grethe Christoffersen*, f. *Iversen*, afg. v. dø-
 den.
 Lektor *Christian Leonhard Höltzer*, Opnæs-
 gård 7, Hørsholm.
 Dyrslæge *Ebbe Aare Jensen*, Syvagervej 12, Vi-
 borg.
 Grosserer *Ib H. Johansen*, Bastrupvej 20, Ny-
 mølle pr. Lyng.
 Seminarielæktor, fru *Else Musaeus Jensen*, f.
Musaeus, Slettevej 1 B, Hjortekær pr. Lyng-
 by.
 Fru *Inge Lauritsen*, f. *Nielsen*, Møllergade 24,
 Svendborg.
 Lektor, fru *Jytte Steen Hansen*, f. *Nors*, Adel-
 gade 1, Kalundborg.
 Tandlæge, fru *Birgitte Kirkegaard*, f. *Pedersen*,
 Kong Valdemarsvej 55, Roskilde.
 Direktionsekretær, fru *Gudrun Ørnberg*, f. *Pe-
 dersen*, Kirkeveien 145, Oslo 3, Norge.
 Fru *Bodil Hansen*, f. *Schrøder*, Kongemarksvej
 78, Kattinge pr. Roskilde.
 Fru *Hanne Andersen*, f. *Svarre*, Gothersgade
 39, Kbhvn K.
 Fru *Kirsten Dreyer*, f. *Tholstrup*, Rue de Clos
 20, 4, Vevey, Schweiz.

Korrespondent, fru *Vibeke Willesen*, Stenkrogen 3, Roskilde.

Matm. studenter 1944:

A-klassen:

Fru *Tove Edwards*, f. *Alslev*, 31 Anthony Close, Colchester, CO 44 LD, SX England.

Fru *Solvejg Buurgaard Jensen*, f. *Andersen*, Skolevej 40, Havdrup.

Lærer, skoleleder, fru *Else Duffau*, f. *Bentsen*, Le Monastère, 2 Route Du Curé, 92410 Ville d'Avray, Frankrig.

Salgsdirektør *John Christensen*, 2198 Haversley Avenue, Coquitlam, BC V3J 1W4, Canada.

Dyrlæge *Erik Greve*, Sorøvej 391, Ganges Bro, Næstved.

Dyrlæge *Erik Sigurd Hansen*, Kongemarksvej 78, Kattinge pr. Roskilde.

Ib Suldrup Henningsen, afg. v. døden.

Lektor, mag. art., fru *Eva Sloth Carlsen*, f. *Kjærby Herum*, Vasevej 89 D, Birkerød.

Cand. pharm., fru *Tove Clausen*, f. *Jensen*, Halsebyvej 16, Svenstrup pr. Korsør.

Arkitekt *Jørgen Magnussen*, Rundforbivej 48 B, Vedbæk.

Dyrlæge *Henning Nielsen*, Myrkærvej 2, Bolderslev.

Materielforvalter *Ejner Johannes Petersen*, Lærkevej 17, Jyderup.

Fru *Ruth Lefoli*, f. *Poulsen*, Kordilgade 30, Kallundborg.

B-klassen:

Lektor *Helge Andersen*, Kallerupvej 74, Odense M.

Gårdejer *Henning Andersen*, afg. v. døden.

Advokat *Niels Ole Andersen Møller*, Kærmindevej 15, Herning.

Cand. pharm. *Birger Christensen*, Søndergade 1, Vejen.

Ceremonimester, kammerherre *Ulf Gabel-Jørgensen*, Birkevej 12 A, Hørsholm.

Bent Germuth, Kong Valdemarsvej 47, Roskilde.

Cand. polit. *Kaj Erik Hjelm*, Hejrebakken 13, Ll. Værløse.

Cand. polit. *Anker Aare Knudsen*, Egholmvej 78, Brøndby Str.

Skuespiller *Troels Munk*, Wienerbyen 2, Virum.

Kommunaldirektør *Hans Olsen*, Græshøjvej 6, Hedehusene.

Overlæge, dr. med. *Helge Olsen*, Carl Baggers allé 93, Fruens Bøge.

Pens. kontrollør *Georg Röser*, Fyrvej 36/1, Blåvand.

Erik Sørensen, afg. v. døden.

Niels Peter Zøfting-Larsen, Sterrewachtlaan 46, 4. B-1180 Bryssel.

Realister 1944:

A-klassen:

Grosserer *Henrik Bolwinkel*, Roskildevej 150, lejl. 48, Valby.

Kontorfuldmægtig, fru *Ruth Cederskjold*, Flakholmen 34, Vanløse.

Journalist, fru *Kirsten Denter*, f. *Frederiksen*, Ryttergårdsvej 44, Farum.

Fhv. eksp.sekr. *Kaj Lykke Hansen*, Guldbærvej 7, Hume pr. Blokhus.

Direktør *Flemming Valentin Hansen*, Havnegade 51 A, Kbhvn K.

Isenkrammer *Kaj Holmbom*, Spurvevej 3, Roskilde.

Vicebrandchef *Ole Jacobsen*, Valhalvej 17, Roskilde.

Statsaut. translator, fru *Lise-Lotte Kidde-Sørensen*, Godthåbsvej 97, 4, Kbhvn F.

Bogholder *Claus Lundsgaard*, Falkevej 2, Jyllinge.

Overlærer, fru *Kaja Elisabeth Magnussen*, f. *Madsen*, Sofielundsvej 102, Glostrup.

Bankfuldmægtig *Jørgen Julius Verner Nielsen*, Anemonevej 62, Roskilde.

Bagermester *Thorhild Kornerup-Nielsen*, afg. v. døden.

Købmand, fru *Grethe Refnov*, f. *Olsen*, Pomonavej 1, Ølstykke.

Plantageejer *Gerhard Pedersen*, Salbyvej 152, Ll. Salby pr. Køge.

Kem.ingeniør *Kirk Petersen*, PO Box 134, Lakeland, Florida, U.S.A.

Fru *Jytte Bekker Sørensen*, f. *Petersen*, afg. v. døden.

Sekretær *Knud Aage Pedersen*, Nørregårdsvej 136, Rødovre.

Ole Sejrsen, afg. v. døden.

Fru *Lisbeth Blomdahl*, f. *Tholstrup*, Kong Valdemarsvej 51, Roskilde.

B-klassen:

Lærer *Thorhild Alleslev*, Hovedgaden 28, Rødvig, Stevns.

Fru *Hruna Bjørnsted*, f. *Brisson*, afg. v. døden.

Lærer *Ruben L. O. Due*, Nørtorut vej 322, Fjerritslev.

Fru *Bodil Fredsholt*, f. *Eriksen*, Hedeparken 161 st., Ballerup.

Lærer *Rudolf Helms*, Klokkerbakken 50, Haslev pr. Århus.

Repræsentant *Frits Waage Jensen*, Hvidkildevej 95, Kbhvn NV.

Fru *Ruth Fleischer*, f. *Lund Jensen*, Stubmøllevvej 24, Fåborg.

Deputy Sherrif *Niels Georg Frederick*, f. *Kjærsgaard Hansen*, PO box 86711 North Vancouver V7L 4L2, British Columbia, Canada.

Repræsentant *Knud Aage Larsen*, Appenæshoved 9, Næstved.

Gårdejer *Poul Larsen*, Bybjergvej 8, St. Merløse.
 Lærer *Richard Olsen*, Fåborgvej 85, Odense.
 Fru *Kirsten Wolsgaard*, f. *Reindahl*, Grundtvigsvej 21, Tåstrup.
 Statsaut. ejendomsmægler, fru *Inger Skougaard Jensen*, f. *Rikhsf*, Plejlstien 18, Tune pr. Roskilde.
 Fru *Agnete Volmer Nielsen*, f. *Schou*, Poppelallé 41, Roskilde.
 Ingeniør *John Severin*, Grand Sättra Gränd 21, 12736 Skärholmen, Sverige.
 Laborant *Jørgen N. Søgaard*, Hovedgaden 27, Havdrup.
 Fru *Margit Elvebakken*, f. *Sørensen*, Klosterskjul 3, Farum.

25-års jubilarer

Studenter 1959:

Sproglige:

A-klassen:

Fysioterapeut *Anne Lise Andersen*, Voldumsvej 79, 2, Rødovre.
 Cand. mag., universitetslektor *Steffen Arndal*, Ruegyden 80, Odense.
 Lærer, fru *Bodil Frøding*, f. *Bechmann Axelsen*, Juni allé 9, Herlev.
 Læge *Henning Vincent Boeskov*, Øster Voldgade 13, Rønne.
 Adjunkt, fru *Lis Melby*, f. *Daabjerg*, Egevangs allé 8, Sorø.
 Korrespondent, fru *Jette Bruun*, f. *Friis*, Højeloft Vænge 193, Værløse.
 Adjunkt, fru *Anne Lise Petersen*, f. *Abery Jacobsen*, Oldvejsparken 152, Gevinge pr. Roskilde.
 Cand. mag. *Bjarne Geertz*, Præstøvej 89, Næstved.
 Lærer, fru *Ina Margit Stubholm Poulsen*, f. *Jensen*, Ærtebjergvej 20, Plejerup pr. Grevinge.
 Lærer, fru *Ulla Rasmussen*, f. *Jensen*, Langåvej 11, Hvidovre.
 Stewardesse, fru *Grete Lander*, f. *Lander Sørensen*, Jydeskær 10, Kastrup.
 Exam. art. *Lisbeth Camilla Veirø*, Æblets kvarter 70, Nivå.
Suzanne Ørum-Hansen, afg. v. døden.

B-klassen:

Cand. jur. fru *Inge Christoffersen*, f. *Dahlmand Bramsen*, Nymarksvej 4, Kongsted pr. Rønnede.
 Mag. art., fru *Bodil Leth-Larsen*, f. *Ejrnæs*, Kastanievej 4, Rungsted Kyst.
 Fru *Lilli Thrane*, f. *Nørholm Hansen*, Gl. Nybyvej 24, Eskær Plantage, Svendborg.
 Korrespondent *Aase Margr. Højbye Jensen*, Landskronagade 18, Kbhvn Ø.
 Dr. phil. *Frede Peter Jensen*, Havsgårdsvej 16, Hellerup.

Fru *Kirsten Gunver Begtrup*, f. *Jensen*, Utkesvej 15, Hillerød.
 Lærer, fru *Hanne Klausen*, f. *Liubjerg*, Husbyvej 9, Skerping pr. Fjerritslev.
 Korrespondent, politisk sekretær *Kirsten Ørum Møller*, Vidnæsdal 19, Holte.
 Fru *Aase Ruth Hansen*, f. *Nielsen*, Søren Kirkegårdsvej 11, Hillerød.
 Pastor, fru *Kirsten Støvring*, f. *Odgaard*, Gimlinge præstegård, Slagelse.
Knud Kjeldgaard Olesen, Åboulevarden 42, 2, Kbhvn N.
 Lærer, fru *Bente Lisbeth Simonsen*, f. *Pedersen*, Skolevej 2, Glumsø.
 Politifuldmægtig, cand. jur., fru *Lis Reisby Nielsen*, f. *Reisby*, »Falkenhøj«, Tjærebyvej 9, Tjæreby pr. Roskilde.
 Fru *Lene Blanchard*, f. *Tolderlund-Hansen*, 61 Rue Amiral Roussin, 75015 Paris, Frankrig.
 Fru *Kirsten Marianne Vecht Amaya*, f. *Vecht*, (Vet. Science) Sub post office, Chuo Kikuka, Monrogoro, Tanzania.
 Fru *Birte Greisler*, f. *Østergaard*, Auf der Geierslay 11, Rhens, D 5401 Koblenz, Vesttyskland.

Matm. studenter 1959:

A-klassen:

Lærer *Ole Bentzen*, Kjærgårdsvej 4, Nøhr pr. Snedsted.
 Apoteker, cand. pharm. *Bent Grøndahl Bidstrup*, Løve Apoteket, Vestergade 12, Thisted.
 Driftsingeniør *Valdemar Christensen*, Grønhøj 16, Kyndbyværket, Jægerspris.
 Tandlæge, fru *Annie Feldbo*, f. *Christiansen*, Stadionallé 8, Rungsted Kyst.
 Læge, fru *Ann-Louise Schwartzbach*, f. *Hansen*, Østergården 63, 1, Ishøj.
 Cand. pharm., fru *Inge Christensen*, f. *Hansen*, Grønhøj 16, Kyndbyværket, Jægerspris.
 Overassistent *Torsten Heuser*, Jul. Valentinersvej 8, Kbhvn F.
 Adjunkt, fru *Birgitte Printzlau*, f. *Jørgensen*, Rønnevej 24, Borup.
 Tandlæge, fru *Birgitte Yardy*, f. *Källström*, Havrevænget 2, Guderup pr. Nordborg.
 Fru *Inge Zacchi*, f. *Lundsgaard*, Løvtoften 39, Tåstrup.
 Fru *Bodil Katrine Balle*, f. *Petersen*, Stribgårdsvej 49, Middelfart.
 Lærer, fru *Elisabeth Sørensen*, f. *Pedersen*, Lyksager 8, Greve Str.
 Trafikflyver *Otto Svend Beck*, Lundemosen 20, Greve Str.
 Lærer *Jørgen Refsbæk Poulsen*, Timianvej 2, Køge.
Ivan Steen Printzlau, Rønnevej 24, Borup.
 Civilingeniør *Christian Schwartzbach*, Brydegårdsvej 8, Måløv.

Afdelingsingeniør *Jørgen Ib Sørensen*, Lyksager 8, Greve Str.
Departementschef, cand. polit. *Ole Zacchi*, Løvtoften 39, Tåstrup.

B-klassen:

Chefoperatør *Bent Andersen*, Lærkenborgallé 30, Allerød.

Børge Tværgaard Andersen, Ved Linden 14, Korsør.

Seminarieadjunkt, cand. scient. *Niels Busk*, Tordenskjoldsgade 25, 4, Kbhvn K.

Lærer *Leif Bøgh*, Brøndenvej 114, Dybvad.

Akademiingeniør *Jørgen Erik Eriksen*, Valnødvej 28, Roskilde.

Civilingeniør *Ove Herman Forné*, N 4320 Hommersåk, Norge.

Lærer *Arne Holm*, Rønnevej 9, Stenmagle pr. Stenlille.

Elisabeth Høyer-Kruse, afg. v. døden.

Civiløkonom *Henning Jensen*, Søkrogen 12, Svogerslev pr. Roskilde.

Cand. scient., fru *Gerd Illeris, f. Jønsson*, Sættemdammen 10, Ny Hammersholt pr. Hillerød.

Cand. pharm., fru *Annette Rasmussen, f. Kemp*, Solvænget 11, Fakse.

Grosserer *Flemming Svend Molin*, Hovedgade 11, Kr. Eskildstrup.

Overlærer, fru *Hanne Thygesen, f. Juul Nielsen*, Vestergårds Fenne 11, Nr. Nebel.

Cand. scient. *Jens Juul Gadgaard Nielsen*, Vestergårdsvej 123 st., Glostrup.

Civilingeniør *Otto Hesselbjerg Pedersen*, Manøvej 9, Hastrup pr. Køge.

Journalist, fru *Birthe Padar, f. Petersen*, Ørsholtvej 24, Gurre pr. Kvistgård.

Læge *Jan Ove Rytter Nørgaard*, Vester Strand allé 91, Risskov.

Lærer *Asger Svane*, Elisagårdsvej 31, Roskilde.

Skoleinspektør *Torsten Thygesen*, Vestergårds Fenne 11, Nr. Nebel.

Realister 1959:

A-klassen:

Afdelingschef *Sven Egholm Blomgaard*, Langebjerg 36, Nærum.

Fru *Anne Lise Bentzen, f. Dahlmand Bramsen*, Amicisvej 18, Kbhvn V.

Systemplanlægger *Erik Hvidberg Hansen*, Masten 50, Snekkersten.

Civiløkonom *Flemming Laurberg Jensen*, Ved Fjorden 9 A, Lyndby pr. Kr. Hyllinge.

Afdelingsingeniør *Hans Henrik Hartington*, Hedager 54, Greve Str.

Svend Knudsen, Vermundsgade 14 st., Kbhvn Ø.

Fru *Esther Camilla Øvlisen, f. Larsen*, Hjørnekilden 37, Svogerslev pr. Roskilde.

Fru *Sally Mortensen, f. Olsen*, »Søbjerggård«, Søsrum pr. Vekso.

Fru *Ane Annelise Andersen, f. Petersen*, Hovedvejen 210, Osted pr. Roskilde.

Toldkontrollør *Flemming Poulsen*, Liturinoparken 122, Solrød Str.

Lektor, fru *Karen Terkelsen, f. Groot Rasmussen*, Lyngbakken 40, Næstved.

Ingeniør *Mogens Keller Rasmussen*, Ølsemaglevej 66, Ølsemagle pr. Skensved.

Fru *Jette Birgitte Mez, f. Roy*, Berlin 31, Holsteinische 24, Vesttyskland.

Divisionschef, ingeniør *Ole Sigvardt*, 166-Castle Crescent, Oakville, Ontario 6J5-H3 Canada.

Lægesekretær, fru *Else Margit Pedersen, f. Sørensen*, Baunevænget 10, Nødebo pr. Fredensborg.

Advokat *Erik Waage*, Fuglesangsvej 8 B, Rungsted Kyst.

B-klassen:

Brygmester *Svend Erik Albrechtsen*, Jallen 21, Snekkersten.

Lærer *Kurt Bang*, Vandmanden 20, Ølstykke.

Befragter *Harry Jack Bornemann Christensen*, 14 St. John's Terrace, Lewes, East Sussex BN7-2DL, England.

Advokat *Marc-Bruno Stellan Fjelstrup*, Frederiksberg allé 10, 3, Kbhvn V.

Fotograf *Peter Heinrich Heldorf*, 39 Forsythe Str., 2037 Glebe, Sidney, Australien.

Lærer, fru *Annelise Grosell, f. Håhr*, Hasselvænget 6, Dåstrup pr. Viby Sj.

Overlærer, fru *Inge Marie Gufler, f. Jensen*, Fensmark pr. Næstved.

Sekretær, fru *Kirsten Marie Hansen, f. Jensen*, Spaden B 1, 2, Tåstrup.

Disponent *Poul Chr. Breusch Larsen*, Guldborgvej 14, Veddelev pr. Roskilde.

Ingeniør *Finn Chresten Lundsgaard*, Højgårds-toften 222, Tåstrup.

Fru *Else Lizzie Jensen, f. Ellegaard Magnussen*, afg. v. døden.

Journalist *Jørgen Munkebo*, Willemoesgade 22, Kbhvn Ø.

Birgit Margrethe Møller.

Isenkræmmer *Hans Peter Nielsen*, »Falkenhøj«, Tjærebyvej 9, Tjæreby pr. Roskilde.

Filialdirektør *Jørgen Finn Nielsen*, Bryderupvej 8, Helsingø.

Fru *Hanne Bonde, f. Pedersen*, Ulvemosevej 14, Havdrup.

Sygeplejerske *Anna Søndergaard Petersen*, afg. v. døden.

Fru *Ruth Aase Schmidt, f. Poulsen*, Skellet 1, Kolding.

Driftsleder *Hans Borre*, Stenløsevej 127, Odense S.

Assistent *Henning Dan Rasmussen*, Sæbyparken 12, Kr. Hyllinge.

Akademiingeniør *Steen Erik Rasmussen*, Havløkkevej 11, Køge.

INDHOLD

Fra min skoletid	2
Roskilde Katedralskole 1903-1909	7
Tale til årets HF'ere og studenter 1984	8
Bent Flensborg, realist 1933	10
Roskilde Rådhus	13
Husk kontingentsatserne	14
Jubilarfesten 1983	15
Roskildenser-Samfundets bestyrelse	15
Generalforsamlingen 1983	16
Holberg i Roskilde	17
Domkirkepladsen	19
Jubilarer 1984	20

HENVENDELSER TIL ROSKILDENSER-SAMFUNDET

sendes til dets sekretær, Inge Winther, Skomagergade 3, 4000 Roskilde, tlf. (02) 35 65 02.

Blandt andet modtages meget gerne indmeldelser af nye medlemmer!

Sæt klassekammeraterne stævne i Roskildenser-Samfundet!

Samfundets girokontonr. er: 2 00 71 50.

OMSLAGET:

Den nye kongelige begravelsesplads.

ROARS KILDE

Udgivet af Roskildenser-Samfundet.

Redaktionsudvalg: Fl. Vessel (ansvarsh.) og Lotte Fang.

Redaktørens adresse: Fair-Print AS, Københavnsvej 106, 4000 Roskilde.

Roskildenser-Samfundets legat

2 legater á 500 kr. blev givet til mat. Mogens Rasmussen med et gennemsnit på 10,4 og HF Viggo Nielsen, der bestod studentereksamen med et gennemsnit på 10,4.